ECLI:LV:AT:2019:0320.12130000710.4.L

Lieta Nr. 12130000710, SKK-24/2019

Krimināllietu departaments

Latvijas Republikas Senāts

LĒMUMS

Rīgā 2019.gada 20.martā

Tiesa šādā sastāvā: senatori Anita Poļakova, Artūrs Freibergs, Anita Nusberga

izskatīja rakstveida procesā krimināllietu sakarā ar apsūdzētā /pers. D/ aizstāvja Āra Boča kasācijas sūdzību par Vidzemes apgabaltiesas 2018.gada 12.jūnija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Valmieras rajona tiesas 2014.gada 26.septembra spriedumu

[1.1] **/pers. D/**, personas kods /personas kods/,

atzīts par nevainīgu pret viņu celtajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 217.panta otrās daļas (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.martam), 218.panta otrās daļas (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.martam) un 195.panta trešās daļas (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.martam) un attaisnots.

Valsts ieņēmuma dienesta pieteikums par valstij nodarītā kaitējuma kompensācijas 24 866,11 *euro* piedziņu atstāts bez izskatīšanas.

[1.2] Pirmstiesas kriminālprocesā /pers. D/ celta apsūdzība pēc Krimināllikuma 217.panta otrās daļas (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.martam) un Krimināllikuma 218.panta otrās daļas (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.martam) par to, ka viņš viltoja sabiedrības ar ierobežotu atbildību likumos noteiktos grāmatvedības dokumentus un izvairījās no nodokļu un tiem pielīdzināto maksājumu nomaksas, nodarot zaudējumus valstij lielā apmērā.

[1.3] Turklāt pirmstiesas kriminālprocesā /pers. D/ celta apsūdzība pēc Krimināllikuma 195.panta trešās daļas (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.martam) par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu lielā apmērā personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās.

[2] Ar Vidzemes apgabaltiesas 2015.gada 15.aprīļa lēmumu, iztiesājot krimināllietu apelācijas kārtībā sakarā ar Valmieras rajona prokuratūras prokurores Solvitas Kristapas apelācijas protestu un Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektores /pers. F/ apelācijas sūdzību, Valmieras rajona tiesas 2014.gada 26.septembra spriedums atstāts negrozīts.

[3] Ar Augstākās tiesas 2015.gada 18.septembra lēmumu, izskatot krimināllietu kasācijas kārtībā sakarā ar Vidzemes tiesas apgabala prokuratūras prokurora Agra Silava kasācijas protestu un Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektores /pers. F/ kasācijas sūdzību, Vidzemes apgabaltiesas 2015.gada 15.aprīļa lēmums atcelts un lieta nosūtīta jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

[4] Ar Vidzemes apgabaltiesas 2016.gada 3.februāra spriedumu, iztiesājot krimināllietu apelācijas kārtībā sakarā ar Valmieras rajona prokuratūras prokurores S. Kristapas apelācijas protestu un Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektores /pers. F/ apelācijas sūdzību, Valmieras rajona tiesas 2014.gada 26.septembra spriedums atcelts.

/pers. D/ atzīts par vainīgu Krimināllikuma 218.panta otrajā daļā (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.martam) paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīts ar piespiedu darbu uz 140 stundām.

No /pers. D/ valsts labā piedzīta kaitējuma kompensācija par nodarīto mantisko zaudējumu 24 866,11 *euro*.

Kriminālprocess /pers. D/ apsūdzībā pēc Krimināllikuma 217.panta otrās daļas un 195.panta trešās daļas izbeigts.

/pers. D/ kapitāldaļām SIA */Nosaukums A/* uzliktais arests atcelts.

[5] Ar Augstākās tiesas 2016.gada 23.septembra lēmumu, izskatot krimināllietu kasācijas kārtībā sakarā ar apsūdzētā /pers. D/ aizstāvja Ā. Boča

kasācijas sūdzību, Vidzemes apgabaltiesas 2016.gada 3.februāra spriedums atcelts daļā par /pers. D/ atzīšanu par vainīgu un sodīšanu pēc Krimināllikuma 218.panta otrās daļas un no /pers. D/ valsts labā piedzīto kaitējuma kompensāciju 24 866,11 *euro*. Atceltajās daļās lieta nosūtīta jaunai izskatīšanai Vidzemes apgabaltiesā. Pārējā daļā Vidzemes apgabaltiesas 2016.gada 3.februāra spriedums atstāts negrozīts.

[6] Ar Vidzemes apgabaltiesas 2018.gada 12.jūnija spriedumu, iztiesājot krimināllietu apelācijas kārtībā sakarā ar Valmieras rajona prokuratūras prokurores S. Kristapas apelācijas protestu un Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektores /pers. F/ apelācijas sūdzību, Valmieras rajona tiesas 2014.gada 26.septembra spriedums atcelts daļā par /pers. D/ atzīšanu par nevainīgu un attaisnošanu pēc Krimināllikuma 218.panta otrās daļas (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.martam) un daļā par Valsts ieņēmumu dienesta kaitējuma kompensācijas pieteikuma atstāšanu bez izskatīšanas.

/pers. D/ atzīts par vainīgu Krimināllikuma 218.panta otrajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.martam) un sodīts, piemērojot Krimināllikuma 49.[1]panta pirmās daļas 1.punktu, ar naudas sodu 2 minimālo mēnešalgu jeb 860 *euro* apmērā.

No /pers. D/ valsts labā piedzīta kaitējuma kompensācija par mantiskajiem zaudējumiem 24 866,11 *euro*.

[7] Par apelācijas instances tiesas spriedumu apsūdzētā /pers. D/ aizstāvis Ā. Bočs iesniedzis kasācijas sūdzību, kurā lūgts atcelt Vidzemes apgabaltiesas 2018.gada 12.jūnija spriedumu par /pers. D/ atzīšanu par vainīgu pēc Krimināllikuma 218.panta otrās daļas un izbeigt kriminālprocesu.

Kasācijas sūdzībā pausto viedokli aizstāvis pamatojis ar atsauci uz Kriminālprocesa likuma 72.panta ceturto daļu, 575.panta trešo daļu, 587.panta pirmās daļas 3.punktu un ar tālāk izklāstītajiem argumentiem.

[7.1] Apelācijas instances tiesa nav izsniegusi apsūdzētajam /pers. D/ un viņa aizstāvim apsūdzību, kas atzīta par pierādītu apelācijas instances tiesas spriedumā.

Apelācijas instances tiesas 2017.gada 30.marta tiesas sēdē paustais prokurores apgalvojums, ka viņa ir nosūtījusi apsūdzētajam /pers. D/ un viņa aizstāvim Ā. Bočam grozīto apsūdzību uz e-pastu, ir nepamatots, jo aizstāvis nav saņēmis šo apsūdzību.

Apelācijas instances tiesa nav pārliecinājusies par to, vai aizstāvības rīcībā ir jauna apsūdzība, un nav pārbaudījusi šo apsūdzību tieši un mutiski. Tādējādi apelācijas instances tiesa ir pieļāvusi Kriminālprocesa likuma 462.panta ceturtās daļas, 497.panta, 449.panta pirmās daļas un 561.panta pirmās daļas pārkāpumus, kas atzīstami par Kriminālprocesa likuma būtiskiem pārkāpumiem un noveda pie nelikumīga sprieduma.

[7.2] Apelācijas instances tiesa ir pārkāpusi Kriminālprocesa likuma 562.panta pirmās daļas prasības, jo nav ievērojusi apjomu un ietvarus, kādos lieta tiek iztiesāta apelācijas instances tiesā, atbilstoši apelācijas protestā un cietušā apelācijas sūdzībā norādītajām prasībām.

Apelācijas instances tiesa nepamatoti piekritusi valsts apsūdzības uzturētājas viedoklim un aicinājusi nopratināšanai apelācijas instances tiesā visus apsūdzības lieciniekus, jo apelācijas protestā un cietušā apelācijas sūdzībā šāds lūgums nebija norādīts. Apelācijas protestā pieteiktais lūgums pārbaudīt visus lietas materiālus neietver sevī liecinieku aicināšanu nopratināšanai tiesas sēdē, lai tos uzklausītu pirmo reizi tiesas izmeklēšanā.

[7.3] Apelācijas instances tiesa ir pārkāpusi Kriminālprocesa likuma 455.panta otro daļu, un šis pārkāpums noveda pie Kriminālprocesa likuma 128.panta otrās daļas un 512.panta otrās daļas pārkāpuma.

Gandrīz visi lietas materiāli ir neapstiprinātas dokumentu kopijas, tādēļ tie nav uzskatāmi par dokumentiem ar juridisku spēku un nav izmantojami kā pierādījumi.

Apelācijas instances tiesa 2018.gada 23.janvāra tiesas sēdē pieņēmusi lēmumu uzdot prokurorei uzrādīt 1.sējuma 16.-27.lapā norādīto dokumentu oriģinālus. Šāds tiesas lēmums neatbilst Kriminālprocesa likuma 128.panta otrās daļas un 512.panta otrās daļas prasībām un nostāda aizstāvību nevienlīdzīgā stāvoklī salīdzinājumā ar valsts apsūdzības uzturētāju. Turklāt jāievēro, ka prokurore nav pievienojusi apelācijas protestam nevienu dokumentu un nav lūgusi pievienot dokumentus tiesas izmeklēšanas laikā. Tādējādi atzīstams, ka apelācijas instances tiesa konkrētajā gadījumā ir vākusi pierādījumus pēc pašas iniciatīvas, kas ir pretrunā Augstākās tiesas judikatūrā nostiprinātajām atziņām. Konkrētajā situācijā tiesa nav bijusi taisnīga, objektīva un neatkarīga, jo ir pārkāpusi Kriminālprocesa likuma 8., 15. un 23.panta prasības.

Uzdodot prokurorei uzrādīt dokumentu oriģinālus, apelācijas instances tiesa pretēji Kriminālprocesa likuma 374.panta prasībām nav pieņēmusi lēmumu par dokumentu izņemšanu no kriminālprocesa Nr. 15830511508. Ņemot vērā, ka prokurore S. Kristapa nav procesa virzītāja iepriekš norādītajā kriminālprocesā, bet ir ieguvusi šā kriminālprocesa materiālu oriģinālus, telefoniski pieprasot tos Valsts ieņēmumu dienestam, prokurores rīcība ir atzīstama par nelikumīgu, bet prokurores iesniegtie materiāli – par pierādīšanā neizmantojamiem.

Apelācijas instances tiesa pretēji Kriminālprocesa likuma 455.panta pirmās *prim* daļas prasībām nav atzinusi prokurores iesniegtos pierādījumus par jauniem pierādījumiem un tādējādi nepamatoti pieļāvusi, ka prokurore, kurai nebija procesa virzītāja statusa kriminālprocesā, ieguva lietas materiālu oriģinālus un to apstiprinātās kopijas, pamatojoties uz telefonisku pieprasījumu.

[7.4] Apelācijas instances tiesa nav izvērtējusi pierādījumu pieļaujamību.

Abu zemāko instanču tiesas ir uzskatījušas, ka lietā esošie pierādījumi, tostarp tie, kuri norādīti 1.sējuma 88.lapā – CD matricas un tajās esošā informācija –, ir pārbaudīti tiesas izmeklēšanas laikā. Aizstāvis uzsver, ka norādītie pierādījumi tika iegūti, pamatojoties uz lietas materiālos neesošu 2010.gada 28.maija lēmumu par nepieciešamo materiālu atlasi. Apelācijas instances tiesa šo apstākli nav vērtējusi.

Motīvu daļa

[8] Senāts atzīst, ka Vidzemes apgabaltiesas 2018.gada 12.jūnija spriedums atstājams negrozīts, bet apsūdzētā /pers. D/ aizstāvja Ā. Boča

kasācijas sūdzība ir noraidāma.

[8.1] Kriminālprocesa likuma 511.panta otrā daļa noteic, ka spriedumam jābūt tiesiskam un pamatotam. Spriedums ir tiesisks un pamatots, ja tas atbilst Kriminālprocesa likuma 512.panta nosacījumiem, tostarp minētā panta pirmajai daļai, kas noteic, ka tiesa, taisot spriedumu, pamatojas uz materiālo un procesuālo tiesību normām.

Minētie likuma nosacījumi attiecināmi arī uz apelācijas instances tiesas nolēmumiem.

Senāts atzīst, ka apelācijas instances tiesas spriedums atbilst norādīto tiesību normu prasībām.

[8.2] Apelācijas instances tiesa, iztiesājot krimināllietu, nav pieļāvusi Krimināllikuma pārkāpumus vai Kriminālprocesa likuma būtiskus pārkāpumus. Arī apsūdzētā /pers. D/ aizstāvja Ā. Boča kasācijas sūdzībā nav izklāstīti tādi argumenti, kas varētu būt par pamatu apelācijas instances tiesas sprieduma atcelšanai.

Senāts atzīst, ka Vidzemes apgabaltiesas 2018.gada 12.jūnija spriedums atbilst prasībām, kādas izvirzītas apelācijas instances tiesas nolēmuma saturam, un spriedumā sniegtais pierādījumu vērtējums atbilst Krimināprocesa likumā noteiktajiem kritērijiem.

Apelācijas instances tiesa, atsaucoties uz konkrētiem lietā iegūtiem un tiesas sēdē pārbaudītiem pierādījumiem, ir konstatējusi apsūdzētā /pers. D/ darbībās visas nepieciešamās un obligātās Krimināllikuma 218.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmes.

Apelācijas instances tiesas spriedumā atbilstoši Krimināprocesa likuma 562.panta pirmās daļas un 564.panta ceturtās daļas prasībām izvērtēti lietā iegūtie pierādījumi un tiesas atzinumi pamatoti ar šiem pierādījumiem. Pierādījumi vērtēti to kopumā un savstarpējā sakarībā. Tiesa atzinusi iegūtos pierādījumus par pietiekamiem /pers. D/ vainīguma konstatēšanai, un tiesai nav radušās saprātīgās šaubas par apsūdzētā /pers. D/ vainīgumu.

Pretēji kasācijas sūdzības autora viedoklim apelācijas instances tiesa nav pārkāpusi Krimināprocesa likuma 128.panta prasības un ir aplūkojusi visus krimināprocesa laikā iegūtos pierādījumus to kopumā un savstarpējā sakarībā.

No apelācijas instances tiesas sprieduma satura redzams, ka apelācijas instances tiesa ir pārbaudījusi un vērtējusi pirmās instances tiesas spriedumā minētos pierādījumus kopsakarā ar iesniegto apelācijas protestu un Valsts ieņēmumu dienesta apelācijas sūdzību. Savus secinājumus apelācijas instances tiesa ir pamatojusi ne tikai ar atsauci uz konkrētajiem lietā iegūtajiem pierādījumiem, bet arī ar atsauci uz likuma normām, kuras tā piemērojusi.

[8.3] Aizstāvja kasācijas sūdzībā paustais apgalvojums, ka apelācijas instances tiesa nav pārliecinājusies, vai apsūdzētais /pers. D/ un viņa aizstāvis Ā. Bočs ir saņēmuši grozīto apsūdzību rakstveidā, neatbilst lietas faktiskajiem apstākļiem.

Senāts konstatē, ka Vidzemes apgabaltiesas 2017.gada 5.janvāra tiesas sēdes protokolā ir norādīts, ka prokurorei S. Kristapai līdz 2017.gada 5.februārim uzdots iesniegt jauno apsūdzību par noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 218.panta otrajā daļā (*7.sējuma 88.lapa*).

Lietas materiālos atrodas Valmieras rajona prokuratūras prokurores S. Kristapas iesniegtā jaunā apsūdzība (*7.sējuma 97.lapa*). No prokurores S. Kristapas e-pasta vēstules izdrukas redzams, ka norādītā apsūdzība tika nosūtīta aizstāvim Ā. Bočam uz e-pasta adresi /elektroniskā pasta adrese 1/ 2017.gada 28.martā (*7.sējuma 96.lapa*).

Kā redzams no Vidzemes apgabaltiesas 2017.gada 30.marta tiesas sēdes protokola, pēc tam, kad aizstāvis Ā. Bočs izteicis iebildumus par jaunās apsūdzības savlaicīgu nesaņemšanu, prokurore S. Kristapa izsniegusi apsūdzētajam /pers. D/ un viņa aizstāvim Ā. Bočam jauno apsūdzību rakstveidā (*7.sējuma 110.lapa*).

Ievērojot iepriekš minēto, Senāts nekonstatē Krimināprocesa likuma 462.panta ceturtās daļas pārkāpumu.

[8.4] Kasācijas sūdzības autora viedoklis, ka apelācijas instances tiesa nepamatoti apmierinājusi prokurores pieteikto lūgumu par liecinieku aicināšanu uz tiesu liecību sniegšanai, ir nepamatots.

Senāts konstatē, ka visi lieciniekі – /pers. G/, /pers. H/, /pers. I/, /pers. J/, /pers. K/, /pers. L/, /pers. M/ un /pers. N/ –, kurus prokurore lūgusi aicināt nopratināšanai apelācijas instances tiesas sēdē, ir norādīti lēmuma par krimināllietas Nr. 12130000710 nodošanu tiesai pielikumā esošajā uz tiesas sēdi izsaucamo personu sarakstā.

No lietas materiāliem redzams, ka Valmieras rajona prokuratūras prokurore S. Kristapa atbilstoši Krimināprocesa likuma 551.panta pirmās daļas 4. un 5.punkta prasībām 2015.gada 6.februāra apelācijas protestā norādījusi, ka apelācijas instances tiesai jāpārbauda visi pierādījumi un jauni pierādījumi netiek pieteikti (*6.sējuma 229.-230.lapa*). Saskaņā ar Krimināprocesa likuma 131.pantā noteikto liecības ir viens no pierādījumiem.

Saskaņā ar Krimināprocesa likuma 562.panta pirmo daļu tiesas izmeklēšana un tiesas debates apelācijas instances tiesā notiek sūdzībā vai protestā izteikto prasību apjomā un ietvaros, kurus nedrīkst pārsniegt, izņemot gadījumus, kad apelācijas instances tiesai rodas šaubas par pirmās instances tiesas konstatēto apsūdzētā, dalībnieku vai līdzdalībnieku vainu vai atbildību pastiprinošiem apstākļiem.

Ievērojot minēto, Senāts atzīst, ka apelācijas instances tiesa, apmierinot prokurores pieteikto lūgumu aicināt norādītos lieciniekus nopratināšanai tiesas sēdē, nav pārkāpusi Krimināprocesa likuma 562.panta pirmās daļas prasības.

[8.5] Turklāt Augstākās tiesas 2016.gada 23.septembra lēmumā šajā lietā jau tika atzīts un norādīts, ka apelācijas instances tiesai, izskatot lietu no jauna, Krimināprocesa likumā noteiktajā kārtībā jāizvērtē pierādījumi, tostarp liecinieku /pers. G/, /pers. H/, /pers. I/, /pers. M/, /pers. J/, /pers. K/, /pers. L/ un /pers. N/ liecības.

Saņēmusi lietu pēc izskatīšanas Augstākajā tiesā, Vidzemes apgabaltiesa 2017.gada 5.janvāra tiesas sēdē apmierinājusi prokurores lūgumu un noteikusi aicināt nopratināšanai tiesas sēdē lieciniekus /pers. G/, /pers. H/, /pers. I/, /pers. J/, /pers. K/, /pers. L/, /pers. M/ un /pers. N/ (*7.sējuma 88.lapa*).

Liecinieki /pers. G/, /pers. N/, /pers. H/ un /pers. M/ nopratināti apelācijas instances tiesas sēdē 2017.gada 30.martā (*7.sējuma 105., 106., 107., 108., 111.-112.lapa*). Turklāt šajā tiesas sēdē saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 501.panta 3.punktu nolasītas liecinieka /pers. I/ 2010.gada 8.aprīlī sniegtās liecības, kas atrodas 1.sējuma 70.-71.lapā.

Liecinieces /pers. K/ nopratināta apelācijas instances tiesas sēdē 2017.gada 21.novembrī (*7.sējuma 138., 140.-141.lapa*). Turklāt šajā tiesas sēdē saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 501.panta 2.punktu nolasītas liecinieces /pers. K/ 2009.gada 28.maijā sniegtās liecības, kas atrodas 3.sējuma 141.-143.lapā.

Liecinieks /pers. J/ nopratināts apelācijas instances tiesas sēdē 2018.gada 23.janvārī (*7.sējuma 164.-165.lapa*). Turklāt šajā tiesas sēdē saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 501.panta 1.punktu nolasītas liecinieka /pers. J/ 2008.gada 25.februārī un 2009.gada 9.jūlijā sniegtās liecības, kas atrodas 3.sējuma 133.lapā un 3.sējuma 134.-136.lapā.

Savukārt liecinieks /pers. L/ nopratināts apelācijas instances tiesas sēdē 2018.gada 5.aprīlī (*9.sējuma 3.-4.lapa*). Turklāt šajā tiesas sēdē saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 501.panta 4. un 6.punktu nolasītas liecinieka /pers. L/ 2009.gada 23.februārī un 2009.gada 9.aprīlī sniegtās liecības.

Ievērojot minēto, Senāts atzīst, ka apelācijas instances tiesa pārbaudījusi liecinieku /pers. G/, /pers. H/, /pers. I/, /pers. J/, /pers. K/, /pers. L/, /pers. M/ un /pers. N/ liecības Kriminālprocesa likumā paredzētajā kārtībā.

[8.6] Aizstāvja viedoklis par prokurores iesniegto pierādījumu nepieļaujamību un to, ka prokurore, iegūstot pareizi noformētās dokumentu kopijas un lietas materiālu oriģinālus, ir pārkāpusi savas kompetences robežas, ir nepamatots.

[8.6.1] No lietas materiāliem redzams, ka ar Valmieras rajona prokuratūras prokurores S. Kristapas 2010.gada 31.maija lēmumu pirmstiesas kriminālprocess Nr. 15830511508 sadalīts, izdalot no tā atsevišķā lietvedībā kriminālprocesu pret /pers. D/ par Krimināllikuma 218.panta otrajā daļā un 195.panta trešajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu iespējamu izdarīšanu, izdalītajam kriminālprocesam piešķirot numuru 12130000710 (*1.sējuma 10.-12.lapa*). Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 391.panta sestās daļas prasībām lēmumam par kriminālprocesa Nr. 15830511508 sadalīšanu pievienotas izdalīto lietas materiālu kopijas un to saraksts (*1.sējuma 13.-17.lapa*), no kura redzams, ka kriminālprocesa Nr. 12130000710 materiāliem tai skaitā pievienotas liecinieka /pers. J/ 2008.gada 25.februāra un 2009.gada 9.jūlija nopratināšanas protokolu, liecinieka /pers. L/ 2009.gada 23.februāra nopratināšanas protokola un 2009.gada 23.februāra papildu nopratināšanas protokola, kā arī /pers. L/ kā aizdomās turētā 2009.gada 23.februāra nopratināšanas protokola un 2009.gada 9.aprīļa nopratināšanas protokola kopijas.

Apelācijas instances tiesa 2018.gada 23.janvāra tiesas sēdē, izlemjot prokurores pieteikto lūgumu par liecinieka /pers. L/ liecību nolasīšanu, konstatējusi, ka liecinieka /pers. L/ kriminālprocesā Nr. 15830511508 sniegto nopratināšanas protokolu kopijas, kas atrodas 4.sējuma 169.-171.lapā un 4.sējuma 172.-173.lapā, kā arī citu no kriminālprocesa Nr. 15830511508 izdalīto dokumentu kopijas, neatbilst prasībām, kuras bija paredzētas Ministru kabineta 1996.gada 23.aprīļa noteikumu Nr. 154 „Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas noteikumi" 72.punktā. Ievērojot norādīto, apelācijas instances tiesa atlikusi tiesas sēdi un uzlikusi prokurorei par pienākumu uzrādīt dokumentu oriģinālus, kuru kopijas pievienotas izskatāmajai lietai no pamatlietas (*7.sējuma 165.-166.lapa*).

2018.gada 5.aprīļa tiesas sēdē no kriminālprocesa Nr. 15830511508 izdalīto lietas materiālu kopijas tika iesniegtas atkārtoti, lai pievienotu tās izskatāmās lietas materiāliem un tādējādi novērstu apelācijas instances tiesas 2018.gada 23.janvāra tiesas sēdē konstatētos trūkumus izdalīto dokumentu kopiju noformēšanā.

Apelācijas instances tiesa atzinusi, ka prokurores iesniegtās kopijas ir noformētas atbilstoši spēkā esošajam normatīvi tiesiskajam regulējumam, un pievienojusi tās izskatāmās lietas materiāliem.

Ņemot vērā, ka prokurore, iesniedzot apelācijas instances tiesas sēdē 2018.gada 5.aprīlī no kriminālprocesa Nr. 15830511508 izdalīto lietas materiālu kopijas, nebija iesniegusi papildu pierādījumus, bet tikai novērsusi trūkumus lietā jau esošo materiālu noformēšanā, Senāts atzīst, ka apelācijas instances tiesa, pievienojot izskatāmās lietas materiāliem prokurores iesniegtās kopijas, nav pārkāpusi Kriminālprocesa likuma 8.pantā nostiprināto vienlīdzības principu, Kriminālprocesa likuma 15.pantā garantētās tiesības uz lietas izskatīšanu taisnīgā, objektīvā un neatkarīgā tiesā, kā arī Kriminālprocesa likuma 23.pantā noteikto, ka krimināllietās tiesu spriež tiesa.

[8.6.2] Senāts atzīst par nepamatotu kasācijas sūdzībā pausto apgalvojumu, ka 2010.gada 31.maija protokolā par nepieciešamo materiālu atlasi norādītie pierādījumi iegūti, pamatojoties uz lietas materiālos neesošu lēmumu.

No lietas materiāliem redzams, ka ar Valsts ieņēmumu dienesta Finanšu policijas pārvaldes Izmeklēšanas daļas IV nodaļas izmeklētāja /pers. R/ 2010.gada 31.maija lēmumu noteikts no SIA *Inbox* 2009.gada 2.jūnija atbildei Nr. 235-06/2009 pievienotās CD matricas Nr. AMC16DPR47DH3101 atlasīt un izdrukāt tikai to e-pastu informāciju, kam varētu būt pierādījuma nozīme kriminālprocesā par SIA */Nosaukums A/*, nodokļu maksātāja reģistrācijas kods /numurs 1/, un tās juridiski atbildīgās amatpersonas /pers. D/ iespējamo izvairīšanos no nodokļu nomaksas un noziedzīgi iegūtu finanšu līdzekļu legalizēšanu lielā apmērā. Turklāt noteikts sastādīt izmeklēšanas darbības protokolu, kurā aprakstīt veiktās darbības pierādījumu iegūšanai (*1.sējuma 86.-87.lapa*).

2010.gada 31.maijā Valsts ieņēmumu dienesta Finanšu policijas pārvaldes Izmeklēšanas daļas IV nodaļas izmeklētājs /pers. R/ sastādīja protokolu par nepieciešamo materiālu atlasi, kurā norādīts, ka tika veikta nepieciešamās elektroniskās informācijas (e-pastu ziņu) sistematizēta atlase no SIA *Inbox*, nodokļu maksātāja reģistrācijas kods /numurs 2/, 2009.gada 2.jūnija atbildes Nr. 235-06/2009 pielikumā esošās CD matricas, kurā

ierakstīta informācija par interneta portāla www.inbox.lv e-pasta /elektroniskā pasta adrese 2/ lietotāju – /pers. S/ (*1.sējuma 88.lapa*). Protokolā norādīts, ka atlasīta elektroniskā informācija izdrukāta un datorizdrukas pievienotas krimināllietas Nr. 12130000710 materiāliem (*1.sējuma 89.-118.lapa*).

Senāts atzīst, ka, lai arī 2010.gada 31.maija protokola ievaddaļā norādīts, ka izmeklēšanas darbība veikta, pamatojoties uz Valsts ieņēmumu dienesta Finanšu policijas pārvaldes Izmeklēšanas daļas IV nodaļas izmeklētāja /pers. R/ 2010.gada 28.maija lēmumu par nepieciešamo materiālu atlasi, no norādītā protokola satura nepārprotami izriet, ka attiecīga izmeklēšanas darbība veikta, pamatojoties uz Valsts ieņēmumu dienesta Finanšu policijas pārvaldes Izmeklēšanas daļas IV nodaļas izmeklētāja /pers. R/ 2010.gada 31.maija lēmumu par nepieciešamo materiālu atlasi, kas atrodas izskatāmās lietas materiālos.

[8.6.3] Kasācijas sūdzības autora viedoklis, ka abu zemāko instanču tiesas nepamatoti nav pārbaudījušas 1.sējuma 88.lapā norādītās CD matricas un tajās esošo informāciju un nav izvērtējušas šo pierādījumu pieļaujamību, ir nepamatots.

Senāts konstatē, ka pretēji kasācijas sūdzībā norādītajam par pierādījumiem lietā izmantotas nevis CD matricas un tajās esošā informācija, bet no SIA *Inbox* 2009.gada 2.jūnijā sniegtās CD matricas satura atlasītas elektroniskās informācijas datorizdrukas, kas atrodas 2010.gada 31.maija protokola pielikumā un pievienotas krimināllietas Nr. 12130000710 materiāliem (*1.sējuma 88., 89.-118.lapa*).

No lietas materiāliem redzams, ka iepriekš minētās izdrukas ir norādītas lēmumā par krimināllietas Nr. 12130000710 nodošanu tiesai (*4.sējuma 249.lapa*), tādējādi saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 512.panta otro daļu šo pierādījumu ir pieļaujams izmantot sprieduma pamatošanā.

Senāts atzīst, ka apelācijas instances tiesa, izmantojot sprieduma pamatošanā no SIA *Inbox* sniegtās ziņas, kuras ietvertas atlasītās elektroniskās informācijas datorizdrukās, kas atrodas 2010.gada 31.maija protokola pielikumā, nav pieļāvusi Kriminālprocesa likuma pārkāpumu, jo saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 449.panta trešo daļu lēmumā par krimināllietas nodošanu tiesai norādītos rakstveida pierādījumus un dokumentus pārbauda tiesas sēdē tikai tad, ja persona, kura īsteno aizstāvību, prokurors, cietušais vai viņa pārstāvis un kriminālprocesā aizskartais mantas īpašnieks, kura mantai uzlikts arests, pieteicis šādu lūgumu.

[8.7] Kriminālprocesa likuma prasību pārkāpumus pierādījumu novērtēšanā, kas varētu būt par pamatu apelācijas instances tiesas sprieduma atcelšanai, Senāts nekonstatē. Savukārt apsūdzētā /pers. D/ aizstāvja Ā. Boča viedoklis par lietā iegūto pierādījumu citādu novērtējumu, ja tiesa pierādījumu novērtēšanā nav pieļāvusi Kriminālprocesa likuma būtiskus pārkāpumus, nevar būt par pamatu apelācijas instances tiesas sprieduma atcelšanai.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 585. un 587.pantu, tiesa

nolēma:

atstāt negrozītu Vidzemes apgabaltiesas 2018.gada 12.jūnija spriedumu, bet apsūdzētā /pers. D/ aizstāvja Āra Boča kasācijas sūdzību noraidīt.

Lēmums nav pārsūdzams.

A. Poļakova A. Freibergs A. Nusberga